

СТРАТЕГИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪЛГА
СТОЛИЧНА ОБЩИНА
(2024 – 2028 г.)

2023 г.

Съдържание:

I.	Въведение.....	3
II.	Основни принципи на управлението на дълга на Столична община	4
III.	Цели на политиката по управление на дълга на Столична община	4
IV.	Преглед на дълга на Столична община към 31.12.2022 г.....	5
V.	Пазарът на общински дългови ценни книжа в Централна и Източна Европа и България.....	6
VI.	Правна рамка, регулираща общинския дълг за периода 2024 – 2028 г.....	8
	а. Ограничения за видовете дълг според срока на изплащане.....	9
	б. Ограничения за размера на дълга.....	9
	в. Времени ограничения при поемане на общински дълг	11
VII.	Необходимост от допълнително дългово финансиране на Столична община за периода 2024 - 2028 г. 11	
VIII.	Ограничения върху дълга на Столична община за периода 2024 – 2028 г.....	12
	а. Бюджетна прогноза 2023 – 2026 г.	14
	б. Прогноза за размера годишните плащания по дълга и размера на дълга на Столична община за периода 2024 – 2028 г.....	14
	в. Ограничения върху размера на плащанията по общинския дълг и размера на общинските гаранции	15
	г. Ограничения върху размера на новия дълг и новите общински гаранции, които може да поеме Столична община	17
	д. Ограничения по отношение на времето, когато може да се вземе решение за поемане на дългосрочен дълг	17
IX.	Преглед на рисковете, свързани с дълга на Столична община.....	18
	а. Валутен риск.....	18
	б. Лихвен риск.....	19
	в. Риск от неплащане на задължение със значителен размер спрямо общия дълг	21
	г. Риск от неплащане по издадените гаранции.....	21
X.	Подходящи характеристика на инструментите, чрез които да се поема нов дълг	21
XI.	Подходящи характеристики на инструментите, с които да се хеджират рисковете, свързани с дълга на Столична Община	24
XII.	Управление на паричните средства на Столична Община и ефекти върху управлението на дълга	25
XIII.	Ефекти от въвеждането на еврото и сценарии, за различни дати на въвеждане на еврото.....	26
XIV.	Заключение.....	27
	Нормативни актове	28

I. Въведение

Стратегията за управление дълга на Столична община определя цялостния процес по управлението на дълга на общината. В нея са определени целите, насочени към удовлетворяването на потребностите от дългово финансиране на Столична община, ограничените условия на нормативните актове и макроикономическата среда, както и потенциалните рискове, свързани с управлението на дълга.

Управлението на дълга на Столична община обхваща следните дейности:

- ✓ всички дейности по поемането на дълг чрез емисии на ценни книжа на местния и международните капиталови пазари;
- ✓ всички дейности по поемането на дълг чрез договори за заеми;
- ✓ действията по отчитането и обслужването на дълга;
- ✓ действията, свързани с извършването на различни финансови сделки и операции, целящи намаляване на рисковете произтичащи от структурата на дълга и оптимизирането на неговото обслужване;
- ✓ действия, свързани с издаването на гаранции за задълженията на дружества, в чийто капитал общината има мажоритарен дял;
- ✓ избор на финансови посредници по издаване на дългови ценни книжа;
- ✓ управление на паричните средства и поддържане на ликвидност, така че да се обезпечат плащанията по дълга.

Настоящата Стратегия е разработена за периода 2024 – 2028 г. В нея са представени основните принципи на политиката по управление на дълга на Столична община, правните норми, регулиращи управлението на общинския дълг и индикативните мерки и инструменти за постигането на поставените цели, които формират рамката за управлението на общинския дълг в средносрочен времеви интервал.

Публичното оповестяване на Стратегията и достъпът на широката общественост до нея, както и откритостта на процесите по управление на общинските задължения, са ключови фактори за осигуряване на прозрачност на управлението на дълга на Столична община и укрепване на взаимоотношенията ѝ с кредиторите, инвеститорите и агенциите за кредитен рейтинг.

II. Основни принципи на управлението на дълга на Столична община

Принципите на управление на дълга на Столична община се основават на добрите практики в управлението на общинския дълг и принципите и добрите практики за управлението на общинските бюджети и финансите на общините, включително:

- ✓ Прозрачно и открито управление на общинския дълг.
- ✓ Средносрочната цел за бюджетното салдо по бюджета на общината, изчислено на касова основа, е придържане към балансирано бюджетно салдо.
- ✓ Размерът на дълга да бъде в границите, които са определени със Закона за публичните финанси и Закона за общинския дълг.
- ✓ Финансирането на текущи разходи с дълг е недопустимо, с изключение на случаите на временен недостиг на средства по време на неизпълнение на бюджета и при форсмажорни обстоятелства.
- ✓ Инвестиционните проекти, които носят дългосрочни ползи на местната общност и за които е необходимо дългово финансиране, се финансират с дългосрочен дълг.
- ✓ Общината управлява активно общинския дълг по отношение на валутната структура, срока на отделните дългови инструменти и комбинацията от фиксирани и плаващи лихви, с цел да се минимизират разходите по дълга и да се поддържа стабилна финансова позиция.
- ✓ Рефинансирането на стар дълг е допустимо, когато пазарните условия са благоприятни и се постига минимизиране на разходите за финансиране.
- ✓ Регулярно се прави преглед и текущ контрол върху общинския дълг.

III. Цели на политиката по управление на дълга на Столична община

Основните цели на управлението на дълга на Столична община са:

- ✓ Задоволяване на нуждите от дългово финансиране на общината;
- ✓ Оптимизиране на разходите по общинския дълг;
- ✓ Минимизиране на рисковете за общината, свързани с дълга;
- ✓ Поддържането на висок кредитен рейтинг;
- ✓ Поддържане на високо ниво на кредитоспособност.

Поради ограниченията на бюджета, за Столична община възниква нуждата от финансиране на разходи по инвестиционни проекти, които не са финансирани с грантове от

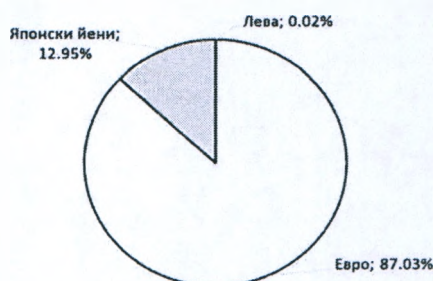
ЕС, разходи за съфинансиране и разходи за временно финансиране на проекти по оперативни програми на ЕС.

IV. Преглед на дълга на Столична община към 31.12.2022 г.

Размерът на дълга на Столична Община към 31.12.2022 г. е на стойност 638,7 млн. лв. През 2022 г. общината е изплатила по дълга си общо 51,8 млн. лв., включително 15,3 млн. лв. за лихви и 36,5 млн. лв. за главници. През 2022 г. Столична Община е усвоила нови заеми в размер на 35,2 млн. лв.

Над 87% от дълга е деноминиран в евро, делът на дълга в японски йени е около 13% и незначителна част от дълга е в български лева – едва 0.02% от общия дълг, както е показано на Графика №1, по-долу.

Графика №1: Валутна структура на дълга на Столична община към 31.12.2022 г.

Източник: Столична Община

Основните кредитори на Столична община са Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), с 87% дял от дълга и Японската банка за международно сътрудничество (ЯБМС), с 13% дял от дълга. Стойностите на дълга към отделните кредитори са представени в Таблица №1 по-долу:

Таблица №1: Дългът на Столична община към 31.12.2022 г. - по кредитори

Кредитор	Размер на остагъщата главница към 31.12.2022 г. (в лева)
Европейска Инвестиционна Банка (ЕИБ)	555 917 120
Японска Банка за Международно сътрудничество (ЯБМС)	82 690 459
Лизингови дружества	131 109
Обща стойност:	638 738 688

Източник: Столична община

Дългът на Столична община е изцяло с фиксирани лихви.

Към 31.12.2022 г. Столична община има само една активна общинска гаранция, която е размер до 3 675 000 евро по дългосрочен дълг на „Столичен електротранспорт” ЕАД, свързан с изпълнението на инвестиционната програма на дружеството и закупуване на 15 електробуса и 6 зарядни станции за тях. Тази гаранция не е била предявявана за изпълнение към Столична община.

На 26 август 2022 г. рейтинговата агенция Standard&Poor’s потвърди кредитния рейтинг Столична община, който е ‘BBB’ със стабилна перспектива, колкото е кредитният рейтинг на държавата. В доклада на Standard&Poor’s е посочено, че стабилната перспектива на рейтинга на Столична община се дължи на очакванията, че общината ще се справи с нарастващите икономически трудности, които са в резултат предимно от геополитически конфликти. Столична община има значителни резерви, трансферите от държавата нарастват, поддържат се стабилни финансови резултати (излишъци по бюджета), както и високо ликвидно покритие на задълженията. В доклада на агенцията е посочено също, че понижение на рейтинга на Столична община би било възможно в случай на понижаването на рейтинга на държавата или ако геополитическите рискови фактори доведат до по-висока инфлация, по-високи цени на енергията и по-нисък икономически растеж.

V. Пазарът на общински дългови ценни книжа в Централна и Източна Европа и България

Общините в Централна и Източна Европа (ЦИЕ) не са активни емитенти на дългови ценни книжа. Основните причини за това са следните:

- ✓ Повечето общини в страните от ЦИЕ получават грантово финансиране по оперативни програми на ЕС или дългово финансиране от международни финансови институции като Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР);
- ✓ Бюджетите на общините и нормативните изисквания ограничават размера на дълга, който те могат да поемат, а в същото време пазарите изискват все по-големи емисии облигации: размерът на една емисия общински облигации не трябва да пада под 500 млн. евро, за да бъде публична и достатъчно ликвидна. Дори емисиите

облигации емитирани чрез частно пласиране (private placement) е добре да бъде поне 150 - 200 млн. евро

- ✓ След дългия период на безпрецедентно ниски нива на лихвите, през 2022 г. и 2023 г. се реализираха бързи покачвания, като през м. март 2023 г. основната лихва по депозитите на Европейската централна банка (ЕЦБ) достигна 3,00%, лихвата по инструмента за финансиране на банките достигна 3,50%, като 3-месечния и 6-месечния EURIBOR също достигнаха нивата около 3,00%. Наред с това, поради различни рискови фактори, включително войната в Украйна, някои сътресения сред банките и капиталовите пазари в САЩ и Европа, се повишиха рисковите премии за емитентите с по-нисък кредитен рейтинг. Ликвидността на капиталовите пазари през 2022 г. и 2023 г. намаля. Показателно е, че през м. октомври 2022 г. британското правителство имаше проблеми с пласирането на емисии държавни облигации и се наложи Английската централна банка да се намеси и изкупи голяма част от емисията. По-високите лихви, по-високите рискови премии и по-ниската ликвидност на капиталовите пазари определят по-лошите условия за емитентите на общински дълг в Европа.

През последните две години (2021 – 2023 г.) само Община Мадрид (Испания) издава емисии облигации, като част от програма за финансирането на инвестиционните проекти на общината и изграждане на съвкупност от ликвидни облигации и крива на доходността. Облигациите са 10-годишни, отделните траншове са с номинална стойност от 1 млрд. евро, като последната емисия е с лихва (лихвен купон) от 3,596% на година. За периода януари 2019 г. - март 2023 г. няма община от ЦИЕ, която да е издала емисии еврооблигации.

Големите общини в ЦИЕ рядко издават местни облигации. Изключение е община Букурещ, която в началото на 2018 г. издаде емисия 10-годишни облигации с номинална стойност от 555 млн. леи (119 млн. евро) при лихва 5.60% на година.

В България общините също не са активни емитенти на дългови ценни книжа. Те предпочитат да финансират проекти с грантове по оперативни програми на ЕС, чрез заеми от международни финансови институции (ЕИБ или ЕБВР) или от търговските банки в страната. През 2016 г. са реализирани последните емисии на общински облигации в България.

VI. Правна рамка, регулираща общинския дълг за периода 2024 – 2028 г.

Законът за общинския дълг и Законът за публичните финанси формират правната рамка, регламентираща общинския дълг към датата на настоящия документ. Тъй като не се очакват съществени промени по отношение на правните норми в тези закони, може да се приеме, че настоящата правна рамка ще бъде релевантна за разглеждания период 2024 г. – 2028 г.

В чл. 2 и чл. 3 от Закона за общинския дълг е определено понятието “общински дълг”. Общинският дълг се състои от всички финансови задължения, поети от името и за сметка на общината. Той не е гарантиран от държавата и не представлява задължение за правителството освен в случаите, когато по съответния ред е издадена държавна гаранция. Общински дълг се поема с решение на общинския съвет и се формира от:

- ✓ емисиите на общински ценни книжа (общински облигации);
- ✓ дълга, поет с договори за общински заеми;
- ✓ изискуемите общински гаранции;
- ✓ безлихвените заеми, отпуснати по реда на Закона за публичните финанси, включително възмездното финансиране по чл. 103, ал. 3 от закона;
- ✓ финансов лизинг, търговски кредити и останалите форми на дълг съгласно Регламент на Съвета (ЕО) № 479/2009 от 25 май 2009 г. за прилагане на Протокола за процедурата при прекомерен дефицит, приложен към Договора за създаване на Европейската общност;

Гарантиран от общината дълг (общински гаранции) са всички финансови задължения, за които с решение на общинския съвет са издадени гаранции от името и за сметка на общината. Общината може да гарантира дълг при следните условия:

- ✓ общината притежава над 50 на сто от капитала на търговското дружество, което поема дълга;
- ✓ дългът е поет за финансиране на инвестиционни проекти и текущи разходи от полза на местната общност;
- ✓ търговското дружество е предоставило обезпечение в полза на общината.

Годишният размер на плащанията по дълга включват дължимите главница, лихви, такси, комисионни и други плащания по поетия от общината дълг. Съгласно чл. 40 от Закона за публичните финанси, дължимите суми за лихви и погашения по главниците по общинския дълг съставляват приоритетно задължение на общинския бюджет.

В Закона за общинския дълг (ЗОД) и Закона за публичните финанси (ЗПФ) са определени съответни ограничения за видовете разходи и проекти, които могат да се финансират с общински дълг, за размера на общинския дълг и размера на годишните плащания по общинския дълг, както и за времето, когато може да се поеме или трябва да се изплати общински дълг.

а. Ограничения за видовете дълг според срока на изплащане

Според срока на изплащането му, общинският дълг е краткосрочен и дългосрочен. Краткосрочният дълг е дълг със срок за изплащане до една година, а дългосрочният дълг е дълг със срок за изплащане над една година. Със Закона за общинския дълг са предвидени ограничения относно вида и целите на разходите, които общината може да финансира с краткосрочен и дългосрочен дълг.

С краткосрочен дълг общината може да финансира:

- ✓ предоставянето на публични услуги при временен недостиг на средства, възникнал по време на изпълнението на бюджета;
- ✓ капиталови разходи, средствата за които предстои да бъдат осигурени от бюджетни приходи, помощи или влязъл в сила договор за дългосрочен дълг (мостово финансиране);
- ✓ неотложни разходи за предотвратяване и ликвидиране на последиците от форсмажорни обстоятелства;
- ✓ плащания по изискуеми общински гаранции.

С дългосрочен дълг общината може да финансира:

- ✓ инвестиционни проекти в полза на местната общност;
- ✓ рефинансиране на съществуващ дълг;
- ✓ предотвратяване и ликвидиране на последиците от форсмажорни обстоятелства;
- ✓ осигуряване на плащания по изискуеми общински гаранции;
- ✓ общински проекти за публично-частно партньорство.

б. Ограничения за размера на дълга

Нормативните актове, които поставят ограничения върху размера на плащания по общинския дълг и размера на дълга са Закона за публичните финанси (ЗПФ), Решението на Общинския съвет за приемането на бюджета на общината за съответната година и Закона за държавния бюджет (ЗДБ).

В чл. 32 от Закона за публичните финанси (ЗПФ) са определени лимитите за размера на годишните плащания по общинския дълг и размера на издадените общински гаранции:

- ✓ Годишният размер на плащанията по общинския дълг за всяка община във всяка отделна година не може да надвишава 15 на сто от средногодишния размер на собствените приходи и общата изравнителна субсидия за последните три години, изчислен на базата на данни от годишните отчети за изпълнението на бюджета на общината. В това ограничение не се включва дългът на общината по временни безлихвени заеми и по предоставени ѝ заеми от други лица от сектор "Държавно управление".
- ✓ Номиналът на издадените през текущата бюджетна година общински гаранции не може да надвишава 5 на сто от общата сума на приходите и общата изравнителна субсидия по последния годишен отчет за изпълнението на бюджета на общината.

Съгласно чл. 39 от ЗПФ, с приемането на бюджета на общината за съответната година, Общинският Съвет определя:

- ✓ максималния размер на новия общински дълг;
- ✓ общинските гаранции, които може да бъдат издадени през годината;
- ✓ максималния размер на общинския дълг и общинските гаранции към края на бюджетната година.

Със Закона за държавния бюджет (ЗДБ) за съответната година може да се определи максимален размер на дълга, който се поема през съответната година от общината за авансово финансиране на плащания по проекти, финансирани със средства от Европейския съюз. В този случай не се прилага ограничението, годишният размер на плащанията по общинския дълг във всяка отделна година да не може да надвишава 15 на сто от средногодишния размер на собствените приходи и общата изравнителна субсидия на общината за последните три години.

Също така в чл. 29 ал. 4 от ЗПФ е предвидено, че в ЗДБ за съответната година може да се предвидят допълнителни ограничения за поемането на дълг от съответна община, в случай че номиналният размер на консолидирания дълг на сектор "Държавно управление" надвишава 60 на сто от brutния вътрешен продукт (БВП).

В чл. 40 от ЗПФ е посочено, че дължимите суми за лихви и погашения по главниците по общинския дълг съставляват приоритетно задължение на общинския бюджет.

в. Времени ограничения при поемане на общински дълг

За краткосрочния и дългосрочния общински дълг се прилагат различни ограничения по отношение на времето на тяхното поемане.

Краткосрочният общински дълг трябва да бъде погасен в рамките на бюджетната година, в която е поет, но не по-късно от 25 декември на съответната година. Това ограничение не се прилага в случаите, когато краткосрочния дълг е поет, за да се финансират капиталови разходи, средствата за които предстои да бъдат осигурени от бюджетни приходи, помощи или влязъл в сила договор за дългосрочен дълг.

В случай че краткосрочният дълг се поема, за да се финансират неотложни разходи за предотвратяване и ликвидиране на последиците от форсмажорни обстоятелства и този дълг не може да се погаси до 25 декември на съответната година, той трябва да бъде поет за срок не по-дълъг от 6 месеца.

По отношение на дългосрочния дълг в чл. 17а от Закона за общинския дълг (ЗОД) е предвидено, че Общинският съвет не може да приема решения за поемане на дългосрочен общински дълг след изтичането на 39 месеца от неговото избиране. Това ограничение не се прилага за поетия общински дълг, за който със закон е предвидено, че не попада в обхвата на разпоредбата на чл. 32 от Закона за публичните финанси, както и за общинския дълг, поет за финансиране на проекти чрез финансови инструменти по смисъла на чл. 2, т. 11 от Регламент 1303/2013 от финансови посредници, избрани от "Фонд мениджър на финансови инструменти в България" ЕАД въз основа на открита, прозрачна, пропорционална и недискриминационна процедура.

VII. Необходимост от допълнително дългово финансиране на Столична община за периода 2024 - 2028 г.

През 2021 г. и 2022 г. Столичният общински съвет е приел три решения за сключване на дългосрочни инвестиционни заеми с Европейската инвестиционна банка на обща стойност 305,5 млн. евро, от които през 2023 г. ще се усвоят 54 млн. евро. Детайлите за заемите са посочени по-долу:

На заседание на Столичния общински съвет (СОС), проведено на 14 януари 2021 г., е взето решение Столична община да поеме дългосрочен дълг в размер до 60 млн. евро, чрез сключване на договор за заем с Европейската инвестиционна банка за съфинансиране на

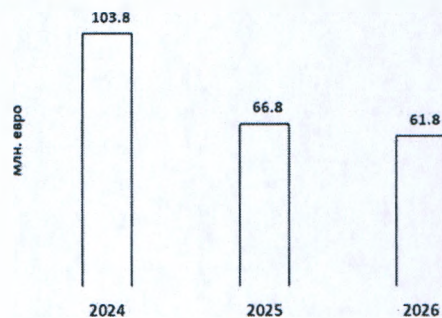
проект „Устойчива градска мобилност. Изграждане и реконструкция на основни артерии от кръгово-радиална улична мрежа на гр. София“.

На заседание на Столичния общински съвет (СОС), проведено на 10 юни 2022 г., е взето решение Столична община да поеме дългосрочен дълг в размер до 50 000 000 евро чрез сключване на договор за заем с Европейската инвестиционна банка за съфинансиране на компонент „Транспортна свързаност и достъпна среда“ към Проект „Устойчива градска мобилност. Изграждане и реконструкция на основни артерии от кръгово-радиалната улична мрежа на гр. София“.

На заседание на Столичния общински съвет (СОС), проведено на 23 март 2022 г., е взето решение Столична община да поеме дългосрочен общински дълг в размер до 195 500 000 евро чрез сключване на договор за заем с Европейската инвестиционна банка за финансиране на Проект „Разширение на метрото в гр. София, Линия 3, Етап III - участък „ж.к. „Хаджи Димитър“ - ж.к. „Левски“ и участък „ул. „Шипка“ - кв. „Гео Милев“ - ж.к. „Слатина“ - Тех. парк/Зала „Арена Армеец“ - бул. „Цариградско шосе“, в т.ч. метровлакове.

Предвиденото усвояването на тези заеми е представено на Графика №2 по-долу:

Графика №2: Прогноза за усвояването на сключените заеми с ЕИБ

Източник: Столична община

VIII. Ограничения върху дълга на Столична община за периода 2024 – 2028 г.

Както е посочено в част VI по-горе, в Закона за публичните финанси е предвидено ограничение върху годишния размер на плащанията по общинския дълг. Тази правна норма косвено ограничава и размера на общинския дълг. Пряко ограничение върху размера на дълга на Столична община може да се определи само от Общинския съвет или чрез Закона за държавния бюджет, но само в случаите, когато консолидираният дълг на сектор "Държавно управление" надвишава 60 на сто от brutния вътрешен продукт (БВП).

В Средносрочната бюджетна прогноза за периода 2023 – 2025 г., приета от Министерски съвет през 2022 г. и в доклада на министъра на финансите за приемане на бюджета за 2023 г., се предвижда консолидираният дълг на сектор "Държавно управление" да бъде до 33% от БВП, както е показано в графиката по-долу. Затова не може да се очаква, че в периода 2024 – 2026 г. ще бъде наложено пряко ограничение върху дълга на Столична община чрез Закона за държавния бюджет (ЗДБ).

Графика №3: Консолидираният дълг на сектор "Държавно управление" като дял от БВП

Източник: Министерство на финансите (www.minfin.bg)

Ограничение върху размера на дълга на Столична община се определя всяка година от Общинския съвет, при приемането на бюджета за съответната година. Размерът на дълга е ключов фактор за кредитния рейтинг на Столична община. Затова поддържането на дълга на Столична община до умерени равнища ще спомогне за поддържането на относително висок кредитен рейтинг.

Годишният размер на плащанията по дълга на Столична община не може да надвишава 15 на сто от средногодишния размер на собствените приходи и общата изравнителна субсидия за последните три години, изчислен на базата на данни от годишните отчети за изпълнението на бюджета на общината. Затова прогнозните стойности за размера на собствените приходи и общата изравнителна субсидия за периода 2024 – 2028 г. ще определят ограниченията върху годишния размер на плащанията по дълга на общината за този период и съответно ще определят допустимия размер на дълга и възможностите за поемането на нов дълг.

а. Бюджетна прогноза 2023 – 2026 г.

Бюджетната прогноза на Столична община предвижда, че през периода 2023 – 2026 г. собствените приходи на общината поддържат устойчиво ниво, както е показано в таблицата по-долу:

Таблица № 2 Собствени приходи и изравнителна субсидия на Столична община за периода 2022 г. – 2026 г.

Индикатор (млн. лв.)	Отчет		Прогноза		
	2022	2023	2024	2025	2026
Собствени приходи	855.0	890.6	891.5	890.2	895.1
Трансфери	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
Обща стойност	856.0	891.6	892.5	891.2	896.1
<i>Изменение</i>		4.2%	0.1%	-0.2%	0.6%

Източник: Отчети за изпълнението на бюджета на Столична община за 2022 г.;

Бюджетна прогноза за 2023– 2026 г. в частта за местните приходи и разходите за местни дейности

Нарастващите собствени приходи ще позволят на Столична община да прави по-големи годишни плащания по дълга, съответно в бъдещ период общината ще може да поема допълнителен дълг за финансирането на инвестиционни проекти.

б. Прогноза за размера на годишните плащания по дълга и размера на дълга на Столична община за периода 2024 – 2028 г.

Годишните плащания по дълга на Столична община ще се повишат от 51,6 млн. лв. през 2023 г. до 69,1 млн. лв. през 2026 г. Размерът на дълга на общината ще се повиши до 979,4 млн. лв. през 2026 г. Прогнозните данни за размера на годишните плащания по дълга и размера на дълга на Столична Община за периода 2023 – 2026 г. са представени таблицата по-долу:

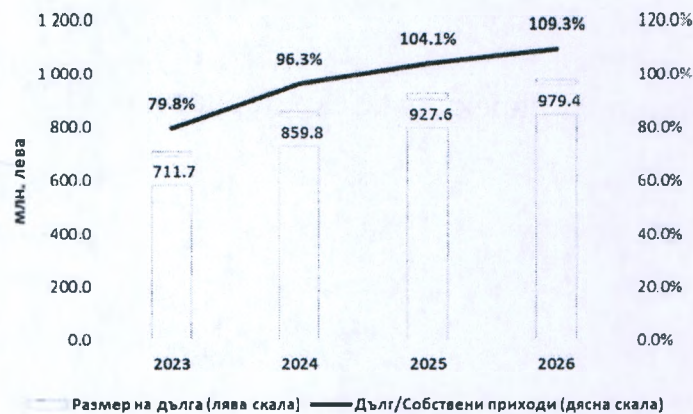
Таблица № 3: Годишни плащания по дълга и размер на дълга за периода 2023 – 2026 г.

Индикатор	(в млн. лв.)	2023	2024	2025	2026
Годишни плащания по дълга		51.6	55.0	62.9	69.1
- погашения по главници		36.0	36.4	39.4	43.0
- разходи за лихви		15.6	18.7	23.5	26.1
Поет нов дълг		109.0	203.1	130.7	120.9
Очакван размер на дълга в края на периода		711.7	859.8	927.6	979.4

Източник: Столична община

При постигането на планираните стойности за размера на дълга и собствените приходи на Столична община, съотношението дълг/(собствени приходи + изравнителна субсидия) няма да надвиши нивото от 109% (за 2026 г.), а през периода 2023 – 2026 г. ще нараства с намаляващи темпове. Съотношението между дълга и сумата на собствените приходи и изравнителната субсидия, както и размера на дълга на Столична Община за периода 2023 – 2026 г. са представени на следващата графика:

Графика №4: Размер на дълга и съотношение дълг/(собствени приходи + изравнителна субсидия) на Столична община за периода 2023 – 2026 г.

Източник: Столична община

в. Ограничения върху размера на плащанията по общинския дълг и размера на общинските гаранции

Поради очакваното стабилно ниво на собствените приходи през периода 2024 – 2026 г. и запазването на нормативните изисквания, размерът на годишните плащания по дълга и размерът на поетите общински гаранции на Столична община също ще бъдат относително постоянни за целия период. През 2026 г. се очаква максималният допустим размер на годишните плащания по дълга на Столична община да достигне 134,4 млн. лв, а максималният размер за общинските гаранции съответно 44,8 млн. лв. Очакваните стойности за тези два показателя по години са представени на графиката по-долу:

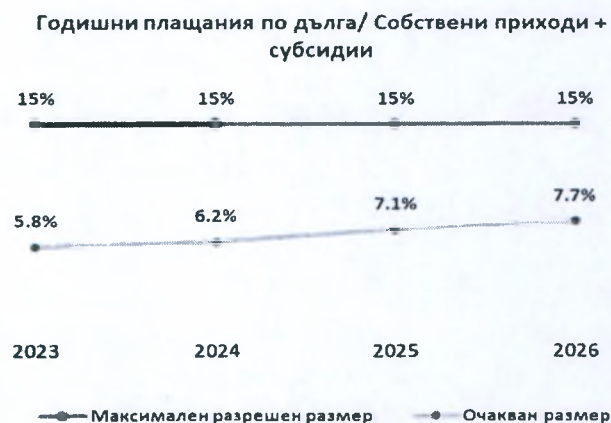
Графика №5: Максимално допустим размер на годишните плащания по дълга и максимален размер на гаранциите на Столична община за периода 2023 – 2026 г.

Източник: Столична община/ изчисления

Очаква се делът на годишни плащания по дълга на Столична община да не надвишават 8% от сумата на собствените приходи и годишната изравнителна субсидия за общината, както е показано на графиката по-долу. Затова не се очаква Столична община да наруши ограничението на чл. 32 от Закона за публичните финанси (ЗПФ). Също така общината ще може при необходимост да поеме допълнителни задължения за финансирането на инвестиционни проекти.

Графика №6: Максимален разрешен размер и очакван размер на съотношението Годишни плащания по дълга/ Собствени приходи + Субсидии на Столична община

Източник: Столична община

г. Ограничения върху размера на новия дълг и новите общински гаранции, които може да поеме Столична община

Към датата на настоящия документ Столична община има само една общинска гаранция, издадена през 2018 г. за частична гаранция на дългосрочен инвестиционен заем на „Столичен електротранспорт“ ЕАД в размер на до 3 675 000 евро. Не е предвидено издаването на общински гаранции за периода 2024 – 2028 г.

През периода 2024 г. – 2026 г. Столична община ще има възможност да поема допълнителен дълг, така че допълнителните годишни плащания по дълга (ГПД) да бъдат минимум 65 - 82 млн. лв. на година, а допълнителните издадени гаранции съответно до 37.4 млн. лв. на година. На графиката по-долу са показани резервите за годишните плащания по дълга и поемането на нови гаранции от Столична община:

Графика №7: Резерви за годишни плащания по дълга (ГПД) и издаване на нови общински гаранции на Столична община

Източник: Столична община

д. Ограничения по отношение на времето, когато може да се вземе решение за поемане на дългосрочен дълг

Съгласно чл. 17а от Закона за общинския дълг (ЗОД), Общинският съвет не може да приема решения за поемане на дългосрочен общински дълг след изтичането на 39 месеца от неговото избиране. Тъй като настоящият Общински съвет на Столична община е избран през ноември 2019 г., той може да приема решения за издаването на дългосрочен дълг най-късно до януари 2023 г. включително.

Ако следващият общински съвет бъде избран през октомври 2023 г. и започне работата си през ноември 2023 г., то той ще може да приема решения за поемането на дългосрочен дълг до януари 2027 г. включително.

През периода февруари – октомври 2023 г. Общинският съвет на Столична община няма да може да приема решения за издаването на дългосрочен дълг.

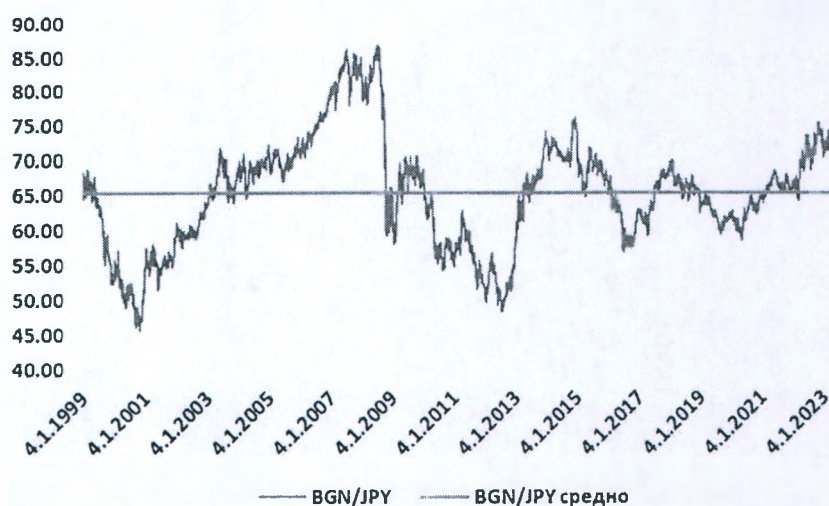
IX. Преглед на рисковете, свързани с дълга на Столична община

а. Валутен риск

Дългът на Столична община в японски йени 12,95% от общия дълг към 31.12.2022 г., а плащанията по него през 2022 г. са формирали 21,65% от общата стойност на плащанията по дълга на общината. За периода 2024 г. – 2028 г. относителният дял на дълга в японски йени се очаква да спадне до под 10% от общия дълг, но дялът на годишните плащания по дълга в японски йени ще останат на ниво около 17%. Тази валутна експозиция на Столична община не е хеджирана чрез финансови инструменти или чрез насрещни парични потоци в японски йени. В същото време валутният курс EUR/JPY, съответно BGN/JPY, е доста волатилен.

През периода 01.01.1999 г. – 25.04.2023 г. валутният курс EUR/JPY на дневна база се движи в диапазона 89,30 – 169,75 (съответно курса BGN/JPY е в диапазона 45,66 – 86,79). Средният курс за периода е EUR/JPY 127,81 (съответно BGN/JPY 65,35). Стандартното отклонение от средния курс е 12,11%, като над 99% от наблюденията за разглеждания период попадат в интервала, формиран от 2 стандартни отклонения около средния курс (т.е. +/- 24,22%). Годишните изменения на йената спрямо еврото, съответно спрямо българския лев, също са в размер до две стандартни отклонения (т.е. 24,22%). Затова е възможно през следващите години йената да поскъпне или да поевтинее с 12,11% (едно стандартно отклонение). Волатилността на валутния курс BGN/JPY, изчислен чрез курса EUR/JPY и фиксинга на БНБ EUR/BGN, е представена на графиката по-долу:

Графика №8: Валутен курс BGN/JPY

Източник: ECB

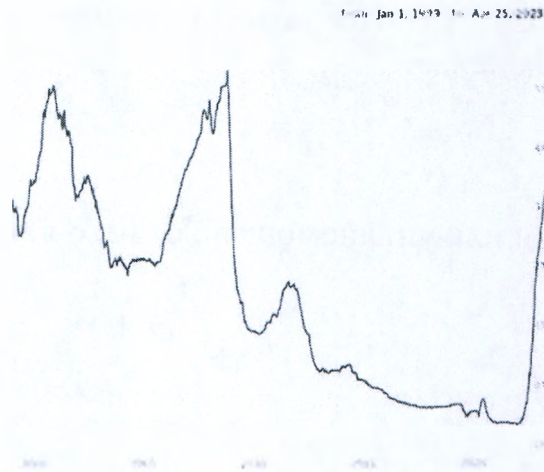
От началото на 2021 г. се наблюдава поскъпване на еврото спрямо йената, съответно на лева спрямо йената. Това води до намаляване на стойността на задължението на Столична община, преизчислено в български левове и левовата равностойност на годишната вноска по дълга в японски йени. В случай че японската йена продължи да поевтинява през следващите години, това може да доведе до допълнително намаляване на годишните плащания по дълга на Столична община. Съответно ако японската йена поскъпне спрямо еврото и лева, това може да увеличи разходната част на бюджета на общината и ще ограничи възможността ѝ да поема нови дългове.

Възможно поскъпване на йената с 12,11% за периода 2024 г. – 2028 г. (т.е. спадане на курса EUR/JPY, съответно BGN/JPY) ще доведе до нарастване на ГПД на Столична община с 2,5% до 3% (около 1,3 – 1,5 млн. лв.), а общият дълг на общината ще се повиши с около 1,56% (10 - 11 млн. лв.). Намаляването на този риск или неговото хеджиране са възможни чрез използването на различни финансови инструменти (опции, суопове, фючърсни договори и др.)

б. Лихвен риск

При заемите с ЕИБ, които Столична община е сключила през 2022 – 2023 г. има вариант за усвояване на траншове с фиксирана или с плаваща лихва, базирана на лихвения индекс EURIBOR. При усвояване с плаваща лихва рискът за Столична община е, че относително големи колебания в лихвените равнища могат да доведат до допълнителни лихвени разходи за общината. За периода 01.01.1999 г. – 25.04.2023 г. индексът на 6-месечния EURIBOR се изменя в диапазона между -0.547% и 5,431%, като средната стойност за периода е около 2,5% - 3,0% в зависимост от периода, който се разглежда. Стандартното отклонение е около 0,75%. От края на 2015 г. до средата на 2022 г. се наблюдаваха отрицателни стойности и съответно най-ниските нива на основните лихви, определяни от централните банки по света, както и на пазарните лихвени индекси като EURIBOR. Динамиката на 6-месечния EURIBOR е представена на графиката по-долу:

Графика №9: Динамика на 6-месечния EURIBOR през периода 01.01.1999 – 25.04.2023 г.

Източник: <http://www.euribor-ebf.eu/>

Веднъж достигнал исторически най-ниските си стойности, последвано от рязко покачване през 2022 г. и 2023 г., е много вероятно индексът EURIBOR да се продължи да се движи в диапазона 3,00% - 4,00% през 2023 г. – 2025 г. Основание за това е научно доказан факт, че финансовите индекси в средносрочен и дългосрочен план се изменят около средната си стойност: след спад следва ръст и обратното. Затова е реалистично да се очаква, че е възможно индексът EURIBOR ще продължи да се движи около историческата средна стойност от около 3,00%. В случай че Столична община избере усвояването на заемите от ЕИБ да бъде при вариант с плаваща лихва базирани на EURIBOR е възможно това да доведе до нарастването на лихвените разходи на общината с до 12 млн. лв. Намаляването на този риск или неговото хеджиране са възможни чрез използването на финансови инструменти.

Измерител на лихвения риск за дълговите финансовите инструменти е дюрацията. Тя показва средния живот на паричните потоци по даден дългов инструмент или портфейл от дългови инструменти, както и процентната промяна в стойността на дълговия инструмент/портфейл от дългови инструменти при промяна на лихвените равнища. За община-емитент на дълг, по-голямата дюрация е за предпочитане пред по-малката. Предвид ограничението по чл. 32 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), където е посочено, че годишният размер на плащанията по общинския дълг за всяка община във всяка отделна година не може да надвишава 15 на сто от средногодишния размер на собствените приходи и общата изравнителна субсидия за последните три години, дюрацията на новоиздаден общинския дълг е препоръчително да бъде над 7 години .

Дюрацията на дълга на Столична община, измерена чрез формулата за дюрация на Маколи към края на 2022 г., е 15 години, а модифицираната дюрация е 14,50.

Поемането на новите заеми от ЕИБ няма да влошат дюрацията, защото са със срок 20 – 25 години и имат 5 – 7 години гратисен период. В бъдеще е препоръчително Столична община да продължи да издава дългосрочен дълг със срок над 7 години, за да поддържа относително високи нива на дюрация.

в. Риск от неплащане на задължение със значителен размер спрямо общия дълг

В случай че Столична община не плати някое от своите задължения към банки и финансови институции, останалите задължения могат да се превърнат в незабавно изискуеми. Реализирането на този сценарий ще доведе до изпадането в несъстоятелност на Столична община и нарушаването на нормите на Закона за публичните финанси по отношение на ограниченията върху нейния дълг, тъй като съотношението дълг/(собствени приходи + изравнителна субсидия) е около 73% към 31.12.2022 г.

Поддържането на високо ниво на ликвидност на Столична община е естествената защита срещу реализирането на този риск, както е показано в част XII по-долу.

г. Риск от неплащане по издадените гаранции

Столична община има правото да издаде гаранции в полза на всяко дружество, в което контролира над половината от капитала му. В случай че дружеството не обслужва задълженията си, кредиторите могат да се обърнат с иск за погасяване на задълженията към общината.

Към датата на тази Стратегия, Столична община има активна само една общинска гаранция, за частично гарантиране на дългосрочен инвестиционен заем на „Столичен електротранспорт“ ЕАД в размер на до 3 675 000 евро, която не е предявена за изпълнение. Не се очаква в периода 2024 г. - 2028 г. тази гаранция да бъде предявена за изпълнение, както и не е предвидено да бъдат издавани нови общински гаранции в този период.

Х. Подходящи характеристика на инструментите, чрез които да се поема нов дълг

Столична община има среден по размер дълг (около 73% от собствените приходи за 2022 г.), разходите за неговото обслужване са относително ниски (под 7% от сумата на собствените приходи и изравнителната субсидия). Това се дължи на структурата на този

дълг: договорите за заем са дългосрочни и имат дълъг гратисен период за главницата, която се амортизира за относително дълъг период от време.

В случай че Столична община реши да поеме нов дълг, неговата структура е подходящо да бъде като тази на сегашния дълг:

- ✓ Относително дълъг срок до падежа: 10 – 20 години;
- ✓ Относително дълъг гратисен период за главницата;
- ✓ Амортизация на главницата за относително дълъг период от време;
- ✓ Валута на дълга: евро или лева

Ако размерът на новия дълг е над 200 млн. евро и не е възможно отпускането му от ЕИБ, ЕБВР или друга международна финансова институция при по-изгодни от пазарните условия, ще се разгледа възможността за финансиране чрез емисия на еврооблигации или друг инструмент на капиталовия пазар.

Предвид пазарните условия на капиталовия пазар, в частност на дълговия капиталов пазар, конкретните параметри за нов дълг следва да бъдат определени при всеки конкретен случай, като се има предвид следното:

- Столична Община не е емитирала дългови ценни книжа през последните 5 години, поради което е непозната като емитент на дълговия капиталов пазар; Това, наред с пазарните условия и намаляването на желанието за поемане на риск сред инвеститорите, е предпоставка, че евентуална емисия облигации би могла да се реализира със срок до падежа от 3 – 5 години, с евентуално рефинансиране на датата на падежа за следващ по-дълъг период;
- Доходността по потенциална емисия облигации ще бъде равна или по-висока от доходността на държавните облигации, които към датата на настояща Стратегия са: 3,20% за 5-годишни облигации и 4,30% за 10-годишни облигации.
- Емисиите облигации обикновено се погасяват с еднократно плащане на падежа (bullet payment), а плащането на вноски до падежа не се приема от инвеститорите. Затова една по-голяма емисия облигации може да се раздели на два или повече транша с различна срочност: например обща емисия с номинална стойност от 200 млн. евро може да се раздели на два транша с номинална стойност по 100 млн. евро, като една е с падеж 5 години, а втората с падеж 7 години.

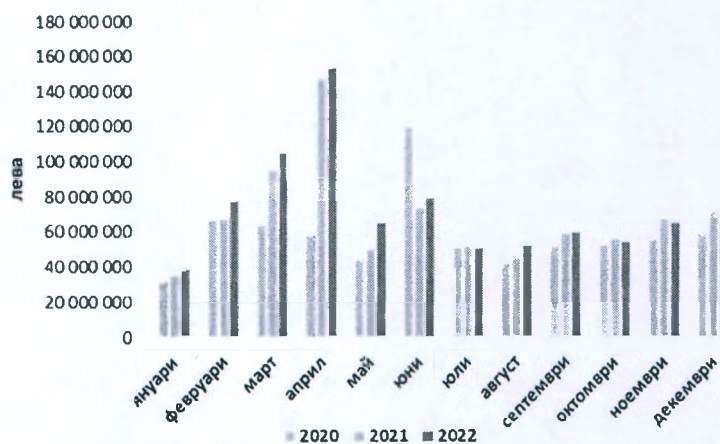
- Погасяването на емисиите облигации следва да се съобрази с годишния резерв за плащания по дълга на Столична Община, който за периода 2024 – 2026 г. се очертава да бъде в диапазона 33 – 40 млн. евро на година, като този диапазон вероятно ще се запази за период 5 – 7 години.

Препоръчителните параметри за програма от емисии общински облигации с отделни траншове, които биха били подходящи за Столична Община, са следните:

Размер на емисията (Номинална стойност):	200 млн. евро
Траншове:	2 транша по 100 млн. евро всеки
Срочност:	3 или 5 години за първи транш 5 или 7 години за втория транш
Очаквана доходност/купон:	4% - 6% на година, в зависимост от пазарните условия
Законодателство:	Английско право – стандарт за еврооблигации издадени в евро

При отчитане на сезонността и ясно изразената цикличност на входящите парични потоци от собствени средства (данъци, такси и др.) за Столична Община, най-подходящите месеци за издаване и погасяване на емисии облигации биха били май, юни и юли. На графиката по-долу са показани месечните парични приходи на Столична Община. В месеците от януари до юни включително се генерират над 65% от приходите за цялата година, като най-големите постъпления са през м. март и м. април.

Графика № 10: Месечни приходи на Столична Община за 2020 г., 2021 г. и 2022 г.

Източник: Столична Община

В действителност Столична община може да увеличи дълга си с 60% - 70% и да продължава да покрива изискванията, които са заложи в чл. 32 от Закона за публичните финанси. Такова нарастване на дълга може да окаже влияние върху кредитоспособността и съответно кредитния рейтинг на Столична община.

XI. Подходящи характеристики на инструментите, с които да се хеджират рисковете, свързани с дълга на Столична Община

Сред финансовите рискове, на които е изложена Столична община, е само валутния риск, тъй като общината има дълг в японски йени (12,95% от общия дълг към 31.12.2022 г.). Дългът в български лева е незначителен (само 0,02% от общия дълг към 31.12.2022 г.). Останалата част от дълга е предимно в евро (87,03% от общия дълг към 31.12.2022 г.) и поради условията на паричния съвет, в чиито режим работи Българската народна банка и фиксирания курс на лева към еврото в размер на EUR/BGN 1,95583, валутен риск за дълговите експозиции в евро на практика не съществува.

Поради факта, че дългът на Столична община е изцяло с фиксирани лихви, за общината също не съществува лихвен риск.

Намаляването или хеджирането на валутния риск, на които е изложена Столична община, може да се реализира чрез деривативни финансови инструменти, включително валутен форуърден договор или чрез опции за покупка на валута (в случая кол опция за покупка на японски йени за евро) при предварително определена цена на упражняване на опцията. Договорът за валутен форуърд или издателят на валутните кол-опции, в случай на покупка на валутни кол-опции, трябва да бъде финансова институция с висока кредитоспособност, съответно висок кредитен рейтинг, за да се избегне кредитния риск на контрагента при тези финансови операции.

Столична Община може да предприеме действия по хеджирането на валутния риск, само в случай че разходите по хеджирането са по-ниски от ползите, които може да получи общината от съответната транзакция. Поради това за всяка потенциална транзакция трябва да се анализират:

- Условията на пазара и формираните тенденции;
- Анализ на разходите и ползите от такава транзакция.

Алтернативният подход при управлението на валутния риск по отношение на позициите в японски йени е преди падежа на съответното плащане по дълга, то да се разбие на няколко по-малки части. При закупуването на тези по-малки количества японски йени по пазарния курс в различни периоди, ще доведе до постигането на средно-претеглен по време валутен курс, който да не се различава значително от средния валутен курс за периода и да бъде по-нисък от най-високите стойности за периода.

Предвид факта, че размерът на дълга в японски йени е под 13% и той плавно намалява във времето с извършването на съответните погашения, по-подходящ за управлението на валутния риск е прилагането на алтернативния подход, защото той е относително бърз и евтин – решението се взема веднъж и не се налага да се анализират пазара, ползите и разходите от сложна финансова операция с деривативни инструменти.

XII.   Управление на паричните средства на Столична Община и ефекти върху управлението на дълга

Съгласно чл. 153 от ЗПФ всички сметки и плащания на първостепенните разпоредители с бюджет се обслужват от Българската народна банка (БНБ), с изключение на случаите, когато трябва да се открият сметки за картови разплащания и други услуги, които не се предоставят от БНБ или когато трябва да се открият сметки за средствата от Европейския съюз. Сметките на бюджетните организации в Българската народна банка се организират и обслужват в единна система на събиране, съхраняване, разплащане и отчитане, която се нарича "Единна сметка".

Съгласно чл. 11, ал. 1, т.7 от Закона за гарантиране на влоговете в банките (ЗГВБ), на общините не се изплащат гарантираните размери на влоговете, държани в търговска банка, които по този закон са 196 хил. лв. в една банка.

Защитата на паричните средства на общините, които те държат в търговски банки, е дефинирана с чл. 152 от ЗПФ, в който е посочено, че търговските банки трябва да обезпечават в пълен размер наличните парични средства по всички обслужвани от тях сметки и депозити в левове и във валута на бюджетните организации, каквито са общините, включително акредитиви, в полза на Министерството на финансите.

Общинските дружества държат наличните си парични средства в търговски банки и се ползват от защитата на ЗГВБ до сумата от 196 хил. лв. в една банка.

Столична Община традиционно поддържа високи нива на ликвидност. Към 31.12.2022 г. Общината държи по сметки в БНБ (част от системата „Единна сметка“) парични средства на стойност 223,8 млн. лв. Тази сума е достатъчна, за да покрие напълно плащанията по дълга на Столична Община за 2023 г., 2024 г. и 2025 г., както и 78,5% от плащанията по дълга през 2026 г.

XIII. Ефекти от въвеждането на еврото и сценарии, за различни дати на въвеждане на еврото

България се очаква да стане член на еврозоната и да приеме еврото за официално платежно средства през следващите години. През 2022 г. за дата на влизане в еврозоната беше обявен 1 януари 2024 г., а в началото на 2023 г. беше обявено отлагане на влизането в еврозоната, към датата на настоящата Стратегия няма точно определена дата за това събитие. Вероятно членството на България в еврозоната ще започне на 1 януари през някоя от следващите години: 2025 г., 2026 г. или 2027 г.

Във всеки един от възможните случаи, на база изложената информация от БНБ за Столична Община ще има ефекти в следните аспекти:

- ✓ Превалутиране на сметките в евро: от датата на членство на България в еврозоната всички видове сметки: разплащателни сметки, депозитни сметки, текущи бюджетни сметки, спестовни сметки, набирателни сметки, ликвидационни сметки и други сметки в местни банки, както и платежни сметки при други доставчици на платежни услуги (платежни институции и дружества за електронни пари), ще бъдат еднократно, автоматично и безплатно превалутирани в евро. За тези сметки няма да действа преходен период;
- ✓ Валутен курс на превалутиране: превалутирането ще се извършва чрез прилагането на неотменимо фиксирания валутен курс от 1,95583 лева за 1 евро;
- ✓ Колко дълго левът ще бъде официално платежно средство?: през първия един месец от датата на въвеждането на единната европейска валута в Република България левът и еврото ще бъдат в обращение едновременно, като и двете

валути ще бъдат със статут на законно платежно средство; след изтичането на този един месец еврото ще остане единственото законно платежно средство в България;

- ✓ Как ще се плащат данъците след въвеждане на еврото в България?: с въвеждането на еврото всички данъци, такси и други плащания към държавата и общините трябва да се извършват в евро; изключение от това правило ще се прави в периода на двойното обращение на лева и еврото, т.е. един месец от датата на въвеждане на еврото.
- ✓ Превалутиране на цени, данъци и такси: превалутирането на цени, данъци и такси от левове в евро ще се извърши чрез прилагане на пълния цифров размер на фиксирания курс на преобразуване, т.е. използване на всичките пет знака след десетичната запетая. Получената сума ще се закръглява до два знака след десетичната запетая на базата на третия знак след десетичната запетая в съответствие със следното математическо правило за закръгляване:
  - когато третият знак след десетичната запетая е по-малък от пет, вторият знак след десетичната запетая остава непроменен;
  - когато третият знак след десетичната запетая е равен или по-голям от пет, вторият знак след десетичната запетая се увеличава с едно.

При закръгляването в евро на сумите за данъци, такси и услуги, които се заплащат на Столична Община, е възможно повечето да бъдат със закръгляване надолу. Това ще доведе до по-ниски приходи в евро, отколкото са били предвидени и изчислени в лева, като размерността е за 100 плащания Столична Община да губи по 1,00 евро. Предвид броя на плащанията общият ефект върху Столична Община няма да надхвърли 10 000 евро, което е незначителна сума на фона на бюджета на общината и няма да застраши нейната кредитоспособност и ликвидност.

XIV. Заключение

Настоящата Стратегията представя рамката за управлението на дълга на Столична община през периода 2024 – 2028 г. Текущото състояние на дълга и очакванията за бъдещото развитие на макроикономическата среда в страната, за бюджетна рамка и за

възможната волатилност на финансовите пазари, предполагат прилагането на професионален и премерен подход при управлението на дълга и поемането на нови дългове в бъдеще.

Столична община устойчиво поддържа финансова стабилност, относително високо ниво на собствени приходи, умерено ниво на дълга и високо ниво на ликвидност. Това са основните фактори за поддържането на кредитен рейтинг BBB със стабилна перспектива, който е потвърден от международната рейтингова агенция Standard&Poor's на 26 август 2022 г.

Столична община ще продължава да води последователна и целенасочена политика при управлението на дълга си, за да се поддържат финансовата стабилност и кредитоспособност. Реализирането на конкретни действия и използването на конкретни инструменти ще се прави единствено, когато очакваните ползи за общината са по-големи от разходите, които ще бъдат направени. Предприемането на конкретни действия, включително хеджирането на валутните или лихвените рискове, или финансовото управление, целящо минимизирането на рисковете от неплащане на собствени задължения или задълженията по издадени гаранции, няма да бъде самоцел за ръководството на Столична община.

Гражданите на Столична община ще бъдат запознати с настоящата Стратегия, с цел дейностите и процесите по управлението на дълга на общината, да бъдат прозрачни и максимално разбираеми за обществото.

Нормативни актове

- Закон за публичните финанси
- Закон за общинския дълг
- Закон за гарантиране на влоговете в банките
- Решение на Столичния общински съвет от 2021 г. и 2022 г.
- Бюджетна прогноза на Министерски съвет за 2023 – 2025 г. в частта за местните приходи и разходите за местни дейности

Приложение №1: Процедура за избор на финансова или кредитна институция и финансов посредник на Столична община

ПРОЦЕДУРА

за избор на финансова или кредитна институция, или финансов посредник при поемане на общински дълг от Столична община

Раздел I

Цели, принципи и обхват

Чл. 1. (1) Целта на настоящата процедура е да установи правила за планиране, организиране и провеждане на избор на финансова или кредитна институция или финансов посредник при поемане на общински дълг от Столична община („Процедурата“).

(2) Поемането на дълг чрез емисия на общински ценни книжа се извършва при условията и по реда на настоящата Процедура.

(3) Когато емисията на общински ценни книжа е предназначена за публично предлагане, се прилагат разпоредбите на Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Чл. 2. Целите, заложиени с настоящата Процедура се постигат при следване на принципите, на които се основава Законът за общинския дълг, както и следните принципи:

1. Създаване на условия за законосъобразно, целесъобразно и ефективно поемане на финансови задължения от Столична община за задоволяване на нуждите от финансиране на обществено значими проекти;
2. Определяне на условията и реда за планиране, организиране и провеждане на процедури за избор на най-подходяща финансираща институция, в съответствие с изискванията на Закона за общинския дълг и при провеждане на открита, прозрачна и недискриминационна процедура;
3. Определяне на условията и реда за подготовка и организация за отправяне на публична покана към финансиращи институции;
4. Уреждане и координиране на отношенията между различните общински органи, на които е възложено да съдействат при провеждане на процедурите по Закона за общинския дълг.

Чл. 3. (1) Настоящата Процедура се прилага от Столична община във всички случаи, в които се избира финансова и кредитна институция, или финансов посредник, които да финансират отделни дейности или проекти на Столична община.

(2) Настоящата Процедура не се прилага: (а) относно проекти, подлежащи на финансиране от „Фонд за органите за местното самоуправление в България – ФЛАГ“ ЕАД, от фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“, от фондовете на градско развитие, както и за финансиране на проекти чрез финансови инструменти по смисъла на чл. 2, т. 11 от Регламент 1303/2013 от финансови посредници, избрани от „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД въз основа на открита, прозрачна, пропорционална и недискриминационна процедура, (б) в случаите, в които се получава финансиране от международни организации, държавни и общински органи, органи на Европейския съюз и юридически лица и правни образувания, учредени по силата на международен договор, по силата на Договора за Европейския съюз, Договора за функциониране на Европейския съюз и приложенията към тях и (б) при избор на финансова или кредитна институция, или финансов посредник, в случаите в които е предвидена специална процедура на международна организация.

Раздел II

Лица, които имат право да участват в Процедурата

Чл. 4. В Процедурата могат да участват лица, които са кредитна институция, финансова институция или финансов посредник, притежаващ съответния лиценз или вписани в съответния регистър на държавата, в която са регистрирани.

Чл. 5. В Процедурата не може да участва лице, което:

1. е банка, спрямо която се прилагат оздравителни мерки или прекратителни процедури по реда на Закона за кредитните институции;или
2. има дължими и изискуеми, но неплатени парични задължения към Столична община, по смисъла на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако не е допуснато разсрочване или отсрочване на задълженията;или
3. е обявено в несъстоятелност или е в производство по несъстоятелност; или
4. е в производство по ликвидация.

Раздел III

Документи за Процедурата

Чл. 6. (1) Кметът на Столична община или компетентният заместник-кмет изготвя обява за избор на кредитна институция, финансова институция или финансов посредник. Обявата съдържа най-малко следната информация:

1. решението на Столичен общински съвет по чл. 17 от Закона за общинския дълг;
2. описание на проекта или обекта, който подлежи на финансиране;
3. размерът, вида и формата на финансирането;

4. срок на валидност на офертите;
5. критерии за оценка на офертите;
6. начин на достъп до документацията за участие в процедурата;
7. място, срок и начин на подаване на офертите;
8. наименование, адрес, телефон, факс, електронен адрес на Столична община и лице за контакт във връзка със съответния проект.

(2) Обявата се публикува на интернет страницата на Столична община и в съответствие с Наредбата на Столичния общински съвет за условията и реда за провеждане на обществено обсъждане на проекти по чл. 4 и чл. 5 от Закона за общинския дълг. В случай на промяна на документите, старите редакции се поддържат на интернет страницата на Столична община, като изрично върху тях се обявява, че вече не са актуални.

(3) Срокът за подаване на оферти при всяка нова Процедура се определя в обявлението, като този срок не може да бъде по-кратък от 10 (десет) работни дни, считано от датата на публикуването на обявата на интернет страницата на Столична община.

(4) Офертите и документите към тях следва да бъдат на български език и в писмен вид и се подават в запечатани непрозрачни пликкове.

(5) Участникът е длъжен в процеса на провеждане на процедурата да уведоми Столична община за всички настъпили промени в декларираните обстоятелствата в 7-дневен срок от настъпването им.

(6) Документите по ал.1 се публикуват без да се нарушават приложими ограничения във връзка с обявяване на чувствителна търговска информация. В документите, които се публикуват се заличава информация, която е защитена със закон. На мястото на заличената информация се посочва правното основание за заличаването.

Раздел IV

Комисия за избор на финансова или кредитна институция или финансов посредник

Чл. 7. За разглеждане на представените оферти и за приключване на избора на финансова или кредитна институция или финансов посредник при поемане на общински дълг кметът на общината назначава комисия. Комисията се състои от нечетен брой редовни членове, а по преценка на кмета може да се назначат допълнително резервни членове. Кметът може да привлича външни експерти за членове или консултанти към комисията.

Чл. 8. (1) Членовете на комисията могат да бъдат само физически лица, които имат съответните компетенции и квалификация, за да могат да съдействат при избор на финансова или кредитна институция или финансов посредник при поемане на общински дълг.

(2) Не може да бъде член лице, което:

1. има материални интереси, различни от такива на вложител, във финансова или кредитна институция или финансов посредник, които са подали оферта за участие;
2. е свързано лице, по смисъла на Търговския закон, с финансова или кредитна институция или финансов посредник, кандидати в процедурата;
3. е служител на финансова или кредитна институция или финансов посредник, кандидати в процедурата;
4. няма професионалната квалификация и/или знания и умения, за да участва в комисията;
5. по обективни причини не може да изпълнява задълженията си.

(3) В случай на възникване на някое от горепосочените обстоятелства за вече назначен член на комисията, то съответният член е длъжен незабавно да уведоми кмета и останалите членове за това и да си направи самоотвод. В такъв случай кметът назначава нов член на комисията измежду резервните членове, а ако такива не са посочени може свободно да избере трето лице.

Чл. 9. Членовете на комисията и консултантите са длъжни да пазят в тайна фактите и обстоятелствата, които са узнали във връзка със своята работа в комисията, като за целта в деня на назначаването си представят пред общината декларация, в която изрично декларират това обстоятелство.

Чл. 10. Комисията заседава винаги в пълен състав, а решенията се взимат с мнозинство повече 3/4 от общия брой на членовете. В случай, че такова мнозинство не може да се събере в три поредни различни заседания, то окончателно решение може да се вземе с мнозинство повече от половината от всички членове.

Чл. 11. (1) За заседанията на комисията се води писмен протокол, който се съхранява заедно с останалите документи за процедурата.

(2) В случай, че член на комисията не е съгласен с взето решение, той подписва протокола с особено мнение и представя мотивите си.

Чл. 12. (1) Комисията разглежда подадените документи и допуска до участие кандидатите, чиито документи отговарят на условията в обявата и документацията.

(2) При установяване на липсващ документ от минималните изисквания или липсваща информация, или несъответствия, комисията има право да изиска от участника допълнителни документи или информация, които трябва да бъдат предоставени в срок, определен от комисията.

(3) Комисията разглежда допуснатите до участие оферти и ги оценява съгласно обявените критерии за оценка, след което публикува резултатите от класацията и класира кандидатите.

(4) Оценката на комисията и окончателната класация се утвърждават от кмета на Столична община, след което в тридневен срок се публикува на интернет-страницата на Столична община.

Раздел V

Преговори и сключване на окончателен договор

Чл. 13. (1) Кметът на общината отправя покана до кандидата, класиран на първо място, за провеждане на преговори. Преговорите могат да се водят директно от кмета, комисията или друго лице, на което това е възложено от кмета.

(2) За проведените преговори и постигнатите договорености се съставя писмен протокол, който се подписва от кандидата и членовете на комисията и се утвърждава от кмета.

(3) Ако страните в преговорите не постигнат съгласие за сключване на договор, кметът на общината може да отправи покана до следващия класиран кандидат за провеждане на преговори.

(4) Страните в преговорите съставят договор, съдържащ постигнатите договорености, които не могат да бъдат по-неблагоприятни за общината от предложените с офертата.

Чл. 14. (1) Въз основа на преговорите и съставения договор по чл. 13 Кметът на общината внася в Столичния общински съвет предложение за одобряване избора на кандидата и договора по чл. 13 ал. 4.

(2) Столичният общински съвет разглежда предложението по ал. 1 и приема решение с което:

1. одобрява кредитната/финансова институция, която да осигури необходимото финансиране;
2. утвърждава проектодоговор;
3. възлага на Кмета да сключи договор с одобрената кредитна/финансова институция;

(3) Кметът на общината, сключва договор с кандидата, с когото са приключили успешно преговорите. Договорът трябва да отразява договореностите, постигнати по време на преговорите, така както са одобрени от Столичния общински съвет.

Раздел VI

Прекратяване на Процедурата

Чл. 15. Кметът може да прекрати процедурата със заповед, публикувана на интернет страницата на Столична община, в случай че:

1. не е подадена нито една оферта;
2. няма кандидат или участник, който отговаря на изискванията;
3. никоя от офертите не отговаря на предварително обявените условия;
4. отпадне необходимостта от провеждане на процедурата в резултат на съществена промяна в обстоятелствата, както и при невъзможност да се осигури финансиране за изпълнението на процедурата по причини, които не са били предвидени.

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

Процедурата е приета с Решение № [ ] по Протокол № [ ] от [ ] 2023 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ/

